

LI. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM
2020. I. NEGYEDÉV

Zalaerdő

A ZALAERDŐ ZRT. DOLGOZÓINAK LAPJA

Indul a gőzös(?)

REMÉLJÜK, HAMAROSAN KEZDŐDIK A SZEZON!

FOTÓ: FÜLÖP VERONIKA

3

2020-BAN IS
Erdőtelepítések
a Zalaerdőnél

6

VISSZATEKINTÉS
A Nyugdíjas Erdész
Klub elmúlt évére

10

ŐSZI-TÉLI SZEZON
Ez történt a Bajcsai
Csemetekertben

A téli vaddisznóhajtásokra gondolva, talán a legszebb pillanat, amikor a kutyák ugatva jelzik a disznót, majd a falka a vadász elé tereli azt. A vadászok nagy részének ünnepnap a téli vaddisznóhajtás, amelynek elengedhetetlen szereplői a hajtókutyák. Szerepük a vaddisznó felkutatása, ha rátaláltak, annak jelzése, terelése, a sebzett vad keresése. A hajtások eredményességét több ok miatt is növeli a kutyák munkája: a vadat felkutatják, bebújva olyan helyekre, ahova a hajtó nem tud eljutni, ugatásukkal jelzik a hajtóknak, hogy disznót találtak, a leállt puskások is fel tudnak készülni, hiszen a kutyák csaholásukkal jelzik a vad érkezését.

Milyen is a jó hajtókutya? Fajtáját tekintve lényegtelen... A vaddisznókutyák lehetnek tacskók, kopók, terrierek, vagy bármely olyan kutya fajta, amely hajtja a vadat. Láttam már gyakorlatban jól hajtani német vizslát, hannoveri vérebet, bajor vérebet, bull terriert, pulit is. Fontos, hogy egyedül dolgozva csapázzon, és a nyomok közül lehetőleg a legfrissebbet kiválasztva kutassa fel a sertevadát. Ha a vaddisznó a közelben van, és légszimatot vesz, azt keresse meg. Minden esetben a vad megtalálását ugatással jelezze. A disznót kitartóan ugassa, míg az ki nem ugrik a vackából. Utána ugatva kövesse, míg puska elé nem kerül, vagy a gazdája nem hívja. Testalkatát tekintve, bírja az egész napos kutatást, kajtatást, a terep ismeretében. A vaddisznón kívül más vadat ne, vagy csak nagyon rövid ideig kövessen, ugasson.

FOTO: KÁLOVICS NORBERT

VADÁSZKUTYÁK SZEREPE A TÉLI TÁRSAS VADÁSZATOKON

Fedett terepen, bükkös felújításainkban, a szederrel átszótt bozótosokban, árkokkal szabdalta hajtásterületeken hajtókutya nélkül az eredményesség megkérdőjelezhető. Számtalanszor megtörténik, hogy a kutyák a hajtósor mögött találnak rá a disznókra, úgy, hogy a hajtók már „átjárták” a területet. Néha még a kutyák ugatására sem hajlandó a sertevad megmozdulni, ilyenkor jól jön a hivatásos vadász segítsége, aki riasztó lövésekkel segíti a kutyák munkáját. A kutyák nélkül a hajtók nemhogy kihajtani nem tudják, de sokszor még észre sem veszik a disznót a hajtásban. Véleményem szerint vaddisznó vadászatot rendezni képzett hajtókutyák nélkül több mint felelőtlenység.

A Magyar Vadász Kamara vadászati alkalmassági vizsgarendszert dolgozott ki a vaddisznókutyák részére. Itt sem kell a kutyának törzskönyvvel rendelkeznie. Elég, hogy azonosítható legyen chipszám alapján (ami ma Magyarországon minden ebnek kötelező), valamint meglegyen az oltási könyve.

A kutyáknál a vizsga alkalmával a vadnál való viselkedés mellett a lövésre való reagálást vizsgálják. A legfontosabb bírálati szempont ezek mellett a vaddisznó keresése, valamint jelzése. Erre vaddisznókertben van lehetőség. A VAV-vizsgálóval rendelkező kutyák hatékonyabban alkalmazhatók a hajtásokban.

Egylet Zoltán fővadász

FEKETE ISTVÁN: AZ ERDŐ ÉBREDÉSE

Amikor még Február fagyos csizmái kopognak a hegyeken, s az öregedő tél önmagáról dúdol jeges nótákat a fenyőknek, lent a völgyekben megpuhul a szélhordta avar, és a mezőkön bogarászó varjak felnéznek a felhőkre, hogy valahonnan délről nem hoztak-e valami üzenetet. Mert ilyenkor már van valami a levegőben, amitől elcsendesedik a fák orgonája, figyelve kihúzzák magukat az öreg bükkök, és a som rügyeit úgy csiklandozza valami belülről, hogy már alig férnek bőrükbe. Estéknél puha köd leng a patakok ágya felett, különös vajúdó párat lehel a föld, amelytől megreszketnek az alvó lepkék bábbölcsőjükben, és álmosan firtorog a mókus meleg téli fészékében.

S ha felsüt a nap, nyújtózkodik az erdő. A fák korhadt ágakat dobálnak le magukról, az utak kezdnek felszáradni, a szél a téli sziszegés helyett lágyabb suhogással fésüli az erdőt, s egy reggelen a bokrok alatt kinyitja ezer, fehér csillagszemét a hóvirág.

Hideg van még ilyenkor, s a hidegnek nincs más színe, csak a fehér. Utána jön a sárga, a kék, a lila, a rózsaszín és legvégül a nyár ragyogásában a pipacs égőpiros lánghalála. De ez messze van még. Az erdő, a nap most még nem tud kis cselédeinek sem színt, sem illatot adni. De nem is kell. A természet éledése lassú és lágy, mint a simogató anyai kéz. Nem melegedik fel egyszerre, mert ez elpusztítana mindent, hiszen

a fák magukban hordják még a téli dermedést, az állatok magukon a téli bundát, és tehetnek molyszákba, mint az emberek.

Rendre, rendre: sorjában. A fehér szín után jön a sárga, a hóvirág után a déli domboldalakon, mintha maga a kén virágozott volna ki, szinte nevetnek a sombokrok sárga csokrai, alattuk pedig a tavaszi kankalin majdnem ugyanolyan színű kis virágai. És ha felsüt a nap, az öregedő mélyén, mintha a tavasz orgonája szólalna meg, búgni kezd az első vándor, távoli tájak fészekrakó üzenetét hirdetve: búgni kezd a vadgalamb. Lágy ez a hang; nem kiált, nem harsog, nem rikolt, csak szétfolyik, mint a sóhajtás, és meghallja mindenki.

A mókusok kidörgölik szemükből az álmat, a harkály elhallgat értelmetlen kopogtatásával a beteg fák mellkasán, a patak száradó partján vidáman futkos a barázdabillegető – aki szintén most érkezett külföldi útjáról –, a földben megmozdulnak a giliszták és egyéb dermedt férgek, a hangyabolyban akkora a sürgés-forgás, mintha vásárra készülne, a tavak hideg téli kékje meleg barnára válik, s a halak megmozdulnak iszapágyukban, ahová még októberben feküdtek; a napsütötte erdő felett reszketni kezd a levegő, melynek érintésétől elindulnak a nedvek a fákban, és az alvó rügyek duzzadtak lesznek, mint az élet ígérete.

És ekkor megjelenik a harmadik szín az erdőn:

a kék. Még csak itt-ott elbújva a bokrok meleg szoknyája alatt, de körülötte édes illat omlik a földre, és szerényen szénéz kék szemével a tavaszodó világban: az ibolya. Illatát aztán elkapja a szél, játszik vele, meghordozza a csalitokban, az öregerdőben, hol néma odvakban vadméhek aludtak eddig, de most a meleg illattól megzendül az odú, és álmos tántorgással kirepülnek az első méhek. Bűg galamb, dongnak a méhek, estéknél óvatosan megszólal már a feketerigó, és fuvolájára kipattan a fűzek ezüst barkája; de meghallják a denevérek is, s amikor vadászhatják kéményéből, öreg odvakból apró árnyak szállnak ki némán, mint a titkos gondolat, hogy van-e már élelem odakint, repkednek-e az éji bogarak. Hát bizony nemigen repkednek még, de helyettük ugyanolyan lágy szárnyalással piszogve-kurrogva nászrepülésben van a szalonkák népe.

Hallgat az erdő – hiszen fel sem ébredt még igazán –, csak a szalonkák úzik egymást vak szerelemben, és az erdők lila árnykából láng-penge vág az ég felé, dörrön a puska, s a vándor lovagok vére rácszeppen a hóvirágok fehér arcára.

Aztán elhallgat minden, csak a bagoly jár nesztelen szárnyalással, felemel egy-egy egéért, és viszi haza az odvába, mert neki ilyenkor már tojásai vannak, s az asszonynak is kell valamit enni, ugyebár.

Eközben múlnak a napok. Eltűnik a hóvirág, megfakul az ibolya, a fűz barkái helyett leveleit suhogtatja már a szél, és hozzák, egyre hozzák a tavaszt az érkező vándorok. A dél végtelen

Ponty- és keszegfajok tavainkban

A horgászat hazánk egyik legnépszerűbb szabadidős tevékenysége, amely széles társadalmi réteg számára biztosít kikapcsolódást, feltöltődést. E rekreációs tevékenység során az egészséges táplálkozás egyik fő alapanyagát is a család asztalára tehetjük.

A folyamatosan fejlődő horgászati módszerek révén a jól kezelt vízterületek izgalmas horgászatot biztosítanak. A horgászvizek hasznosítói az elmúlt esztendőben felismerték, hogy a vízparti infrastruktúra kialakításával és fenntartásával nem csupán a horgász, hanem az egész család számára megteremtik a hasznos szabadidő eltöltésének lehetőségét.

Megyénk változatos domborzatának és ásványanyag-bányászatának (kavics, tőzeg) köszönhetően Zalában sok vízterület jött létre. Két völgyzárógátas víztározónak tulajdonosa és halgazdálkodási kezelője a ZALAERDŐ Zrt. A Kistolmácsi-víztározó és a Szentpéterföldei-tó meghatározó csúcsragadozója a süllő, de a part menti sűrű vízínövényzet, vízbe dőlő és belógó fák, bokrok, ágak a csuka számára is ideális éleletteret biztosítanak.

A ZALAERDŐ Zrt. kiemelt figyelmet fordít a kezelésében lévő tavak halállományának fejlesztésére, amelynek meghatározó

elemei a természetes szaporodás feltételeinek biztosítása és a tudatos haltelepítés.

A ragadozó halfajok horgászvizeink értékes, keresett halai, fehér hússal izletes. A tavak gazdag keszegállománya megfelelő táplálékot biztosít e gyors növekedésű fajok számára, amelyek évről évre eredményesen szaporodnak. A méretes ragadozófajok telepítésének a beszerzési nehézségek és a magas ár szab korlátokat, ezért minden évben előnevelt, 3–4 centiméter nagyságú ivadékokat telepítünk, amelyek a tavak természetes táplálékbazisát kihasználva érik el a fogható méretet. A Szentpéterföldei-tóba áprilisban 2000 darab előnevelt csukát, majd májusban mindkét víztározóba 6000–6000 darab előnevelt süllőt helyeztünk ki.

A ponty a horgászok által legkeresettebb halfaj, amelyből minden év őszén jelentős mennyiségben telepítünk méretes, háromnyaras halakat, megalapozva a következő esztendő eredményes horgászfogásait. A Kistolmácsi-víztározó halállománya november 6-án 2500 kilogramm, a Szentpéterföldei-tó 1500 kilogramm 2–3 kilogramm közötti ponttyal gazdagodott. Ezenfelül a Kistolmácsi-víztározóba még júniusban 10.000 darab pontyivadékokat is kihelyeztünk.

A keszegfajok mindkét tavon eredményesen szaporodnak, de állományukat indokolt pótolni, mert e fajok egyedei nem csupán a horgászok által keresett zsákmányhalak, hanem a ragadozó hal-

fajok táplálékának egy részét is képezik. Az erdő ölelte Szentpéterföldei-tóba 300 kilogramm, a Kistolmácsi-víztározóba 500 kilogramm vegyes keszeget telepítettünk november 22-én.

Örömteli hír, hogy a 2018-ban telepített ivadékokból – amelyet abban az esztendőben az év halának választottak – 2019-ben mindkét tavon 12–20 centiméteres példányokat fogtak, majd engedtek

FOTO: ERNSZT TAMÁS

Méretes pontyok kerültek a tavakba

vissza. E nehezen szaporítható, ám többféle módszerrel fogható halfaj reményeink szerint a kezelésünkben lévő tavak jó hírét tovább erősíti.

Bízunk abban, hogy az elvégzett haltelepítések, az eredményes természetes szaporodás feltételeinek további biztosítása, valamint a látogatók kulturált, szabálykövető magatartása révén a horgászok 2020-ban is élménydús napokat tölthetnek kedvelt tavainknál.

Ernszt Tamás
vadászati és halászati előadó

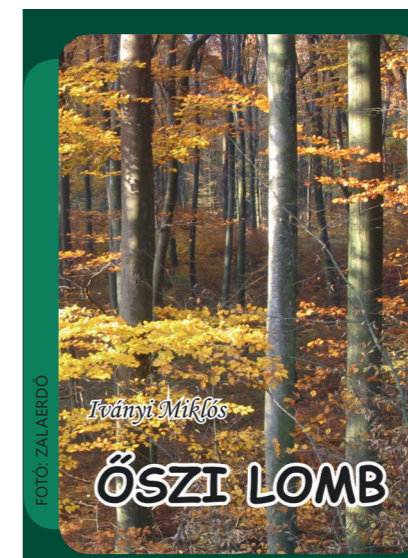

FOTO: ZALAERDŐ

Iványi Miklós

ŐSZI LOMB

IVÁNYI MIKLÓS: ŐSZI LOMB

Tavaly karácsonykor jelent meg nyugalmazott kollégánk, Iványi Miklós hetedik kötete Őszi lomb címmel a Czupi Kiadó gondozásában. A kötet első része a boldogság kulcsát firtatja, második részében a szerző önéletrajzi jellegű fejezetekben mutatja be, hogy a boldog életre törekvő elképzelései miképpen valósultak meg számára.

A kötet elérhető a szerzőnél és a kiadónál.

Visszaemlékezés a Nyugdíjas Erdész Klub elmúlt évi történéseire

Nyugdíjasklubunk 2020. január 30-án tartotta szokásos év eleji közgyűlését, Nagykanizsán, a Halis István Városi Könyvtárban.
Előljáróban Bodor György klubelnök üdvözölte Varga Attila gazdasági igazgatót, vezérigazgató-helyettesét, aki cégünk részéről köszöntötte a jelenlévő klubtagokat, kiemelve, hogy a meglévő szervezeti bizonytalanság ellenére is, a részvénytársaság támogatni fogja továbbra is a nyugdíjasklubot anyagilag és erkölcsileg egyaránt.
Bejelentette, hogy a részvénytársaság a ZALAERDŐ 50. évfordulójára (1970–2020) jubileumi kiadványt kíván készíteni, melyhez és a kapcsolódó rendezvényekhez kérte a klubtagok – mint egykori dolgozók – szíves segítségét.

Bodor György elnök ezt követően bejelentette, hogy Várhelyi Árpád és Horváth György egészségi állapotuk miatt megszüntették tagságukat. Új tagként érkezett Szendrei Ferencné egykori hivatalsegéd.

Az elnök által ismertett napirendet ezután egyhangúlag elfogadta a közgyűlés, s egyben Nagy Lászlót, a klub doyenjét javasolta levezető elnöknek, aki immár az alakulástól kezdve – 15 éve – betölti ezt a posztot, igen dicséretesen.

A folytatásban a részletes klubelnöki beszámoló következett az elmúlt, 2019-es esztendő klubeseményeiről, melyet az adminisztratív intézkedések és bejelentések után főbb vonalaiban ismertetni fogunk.

Ezek után Horváth Dénes, az ellenőrző bizottság elnöke adott számot a klubunk aktuális pénzügyi gazdálkodásáról, amely stabil helyzetben van.

Bodor György elnök ezt követően praktikus okból, előrehozott jelölőbizottsági és számlálóbizottsági vezetőre és tagokra tett javaslatot. Mindkét bizottságot (Nagy László elnök, Pfeifer Zoltán tag, Szüreti Józsefné tag), egyhangúlag elfogadta a közgyűlés, akik az év során végzik majd feladatukat.

Az elnök elmondta, hogy 2019. június 6-án elküldték a statisztikai jelentést a KSH részére.

Külön kiemelte, hogy Nagy Lászlót a tagság nevében írásban köszöntötte tiszteletbeli tagságra jogosító életkora alkalmából.

Ezt követően két szomorú esemény lett bejelentve: október 25-én volt Szabó László, alapító tag, ny. erdőművelési osztályvezető-helyettes, 2020. január 3-án pedig Vékony Sándorné, egykori vezérigazgatói titkár-

nő temetése. Mindkét fájdalmas alkalom, aktus esetén tagságunkból – rózsaszálak elhelyezésével – megtisztelő többségben, sokan lerótták kegyeletüket.

Az elnökünk összefoglalója után, amely keretében ő is kiemelte, hogy a klubunk bizonylati fegyelme, pénzgazdálkodása továbbra is stabil, az alapszabály előírásai szerint folyik a szervezés, megvalósítás. A mérlegbeszámoló elfogadása is egyértelműen bizonyítja mindezt, s helyzetünk továbbra is minden vonatkozásban rendezett.

Befejezésül elnökünk ismertette a 2020, azaz jelen esztendőre vonatkozó programtervet, amely még plasztikus állapotban van, februárban kerül pontosításra. Nagy László levezető elnök is kérte a vállalat jubileumi kiadványához a tagság támogatását.

A közgyűlés befejezéseket Andréné Zöldi Zsuzsanna immár hagyományos, színvonalas vetített képes előadását láthattuk, felelevenítve a klub emlékezetes pillanatait, nem feledkezve meg elhunyt társainkról sem.

Ezek után kedves olvasóinknak – ígértünk hűven – kivonatossan szeretnénk

az iráni nép életébe, viseletébe, minden napjaikba. Köszönet ezúton is a tartalmas bemutatásért.

Március 27-én Böröcz Zsolt, a Rozgonyi-iskola tanára, ismert és neves nagykanizsai világljáró, az Észak-Amerika Nemzeti Parkjairól készített vetített képes filmanyagának első részét tekinthettük meg, személyes és hangulatos tolmácsolásában. Lélegzetelállító, gyönyörű felvételeket láthattunk, és izgalmas történeteket hallhattunk az általa meglátogatott Észak-Amerika egyedülálló, fenséges természeti csodáiról, utánozhatatlan szépségeiről, amelyek ma sajnos ott is veszélyben vannak. Ezúttal is köszönet az erdészszemnek különösen is értékes bemutatásért.

Április 25-én társaságkocsinkkal – boldog áprilisi időben, kellemetlen szél, szikrázó napsütéssel – Kovács Gyula Magyar Örökség díjjal kitüntetett erdész kollégánk Medes-hegyi birtokán tettünk látogatást, aki balesete ellenére is szívélyesen fogadott bennünket. Pincéje szomszédságában, Göcsej utolsó nyugati dombhátán, a Szent-egyházi tetőn, az egykori Medes falu helyén felállított, 20 m magas tölgyfa keresztjénél

»Ma az arborétumban 400 fenyőfészes és 200 lombos fa és cserjefészes található. Az arborétumot egy neves, egykori külföldi dendrológus így aposztrofálta: „olyan, mint egy ékszerdoboz, kicsi, de minden darabja kincsért”. A tulajdonosok a növények bemutatása mellett, faiskolai növényeket, fűszernövényeket, saját boraikat és kézműves szörpöket is kínálnak egyre bővülő vevőköröknek. Az arborétum igazi kikapcsolódást, felüdülést kínál a családoknak, minden nemzedéknek. A program folytatásaként – választás szerint – ki a szigligeti várral, ki a stranddal, illetve az új mólóval ismerkedett, a végül is igen kedvezően alakult időjárásban.»

bemutatni az elmúlt, 2019-es esztendő programjainak alakulását, rövid összefoglalóját.

2019. február 21-én a nagykanizsai Városi Könyvtár előadótermében Horváth Ferenc nyugalmazott termelési igazgató, vezérigazgató-helyettes tartott igen látványos és érdekes vetített képes előadást, egy turistacsoporttal Iránban, az egykor hatalmas és gazdag Perzsiában, feleségével együtt tett látogatásáról. Szenzációs képanyagot láthattunk az egykor hatalmas birodalom sok-sok műemlék épületéről, amelyek jelentős része a világorökség részét képezi. Mindezek mellett bepillantást kaptunk

volt a találkozás. Itt részletesen szövegeztünk a kultúrájáról, néprajzáról, az itteni gasztronómiáról, a népi gyógyászatról, s ezt kutatva jutott el a régi gyümölcsfák – amelyek már zömükben kipusztultak – megőrzésének rendkívüli fontosságához. Gondolatát tett követte, s a megőrzést később az egész Kárpát-medence ősi gyümölcsfáira kiterjesztette. Szenvedélyes hangvételű és elhivatottságtól fűtött, ugyanakkor szerény előadásából megtudtuk, hogy a gyümölcsnek régen, az inséges időkben az itteni falvak népének táplálkozásában óriási jelentősége volt, amelyet csak nyersen fogyasztottak.

Az almából, körtéből ecetet, aszalványt készítenek, s természetesen pálinkát főztek. Mindezek a népi gyógyászatban is nagy jelentőséggel bírtak. Kezdetben csak Göcsej pusztuló örökségét szerette volna megmenteni, ám mára közel tízhektáros területen mintegy 3500 fajtát őriz, nevel: alma, körte, kajsz, cseresznye, meggy, őszibarack, szilva, naspolya van a kertekben. Munkájában három fia segít, akik közül Tamás a génbank adatbázisát kezeli, Attila az oltást, Péter pedig az ápolást segíti.

séges és finom ebédben volt részünk. Itt is felhívjuk a figyelmet a vadászház előtti parkos részen álló, fából faragott Artemisz istennő elhanyagolt állapotára (tisztítás, festés), megmentésére, amíg nem késő! Megköszönve a szíves vendéglátásunkat minden érdeklődőnek, vettünk útirányt hazafelé.

Május 16-án esős időszakban, kétségek között indult társaságunk Badacsonyra, a nevezetes Folly Arborétumba, amely nem csupán cédrusok és ciprusok

majd a két világháború közötti időszakban gyakorlatilag szünetelt az arborétum fejlesztése. 1950-ben a családi birtok egy része a Badacsonyi Állami Gazdasághoz került, majd 1953-ban újra megkezdődött az egzotikák további telepítése, melyet a nagypapa, Folly Gyula (1911–1979) közgazdász irányított, aki több teraszt alakított ki. Az „öreg arborétum” mellett 1964-ben megkezdtek az atlasz cédrus állományoszerű telepítését, 1970-ben pedig a valódi európai ciprusok ültetését. Az átvett állami, nem hasznosított, kivágott szőlőterületeken a harmadik generációt képviselő unoka – szintén Folly Gyula (1943–2011) agrármérnök – folytatta a telepítéseket. 1977-ben a lakás mellett díszfaiskola is létesült. 1981-ben nyugat-európai útjáról száz „új” növényfajt és fajtát hozott telepítési célból. A rendszerváltozás után az egész arborétumi terület visszakért a család tulajdonába. Időközben a negyedik generáció – dr. Folly Réka és Folly Judit – is bekapcsolódott a munkálatokba, s az arborétum és a borászat fejlesztésével folytatják az évszázados családi hagyományt.

Ma az arborétumban 400 fenyőfészes és 200 lombos fa és cserjefészes található. Az arborétumot egy neves, egykori külföldi dendrológus így aposztrofálta: „olyan, mint egy ékszerdoboz, kicsi, de minden darabja kincsért”. A tulajdonosok a növények bemutatása mellett, faiskolai növényeket, fűszernövényeket, saját boraikat és kézműves szörpöket is kínálnak egyre bővülő vevőköröknek. Az arborétum igazi kikapcsolódást, felüdülést kínál a családoknak, minden nemzedéknek. A program folytatásaként – választás szerint – ki a szigligeti várral, ki a stranddal, illetve az új mólóval ismerkedett, a végül is igen kedvezően alakult időjárásban.

Június 16-án, a nyár talán legmelegebb napján Pécs városába igyekezett a kissé megfogyatkozott csapatunk. A város nevezetes pontján, a Barbakánál találkoztunk a kedves idegenvezetőnkkel, akivel első utunk a Zsolnay-negyedbe vezetett, ahol élt és alkotott a porcelángyártás ismert híressége, a Zsolnay család. Itt 15 védett műemlék épület és 88 köztéri szobor díszíti a festői parkot és a sétányokat. Dr. Gyugyi László (pécsi orvos) műgyűjtőnek köszönhetően, közel 700 kerámia tárgyából álló, páratlan értékű Zsolnay-gyűjteményt csodálhattunk meg a szecessziós stílusú Sikarski-villában. Az egyes darabok a gyár negyven évét (1870–1910) felölelő időszak három nagy korszakának termékei. Itt látható a Zsolnay kisasszonyok ornamentals gyűjteménye is.

(Folytatás a 6. oldalon.)

FOTÓ: IVÁNYI MIKLÓS

Erdész kollégánknek évszázadosnál is több, rendkívül romantikus kis pincéje előtti rönkasztalokon és padokon – a nap fénypontjaként – igen zamatos pálinkaféléket kóstolhatott társaságunk, amelyek igazi, csak gyümölcsöt tartalmazó, mives pálinka-alapanyagból, cefréből lettek lefőzve. A hangulatos programon mindvégig velünk volt Gróf András erdészeti igazgató is. Elismerésünket és köszönetünket kifejezve, mielőbbi felépülést kívántunk a „gazdának”, kedves vendéglátónknak. Utunk ezután az olgamajori vadászházhoz vezetett, ahol az erdészeti igazgató új tájékoztatója után, bő-

különleges gyűjteménye, hanem egy igen értékes család történetébe ágyazódva is, több generáció elkötelezett és kitartó munkájának eredménye. A dédnagypapa, Folly Gyula (1867–1915) pécsi orvos 1905-ben a hegy déli oldalába, az egykori cseres-kocsánytalan tölgyes helyére egzotikákat ültetett. Külön is szempont volt a Balaton helyi, mérsékelt klímájának felhasználása az általa kiválasztott egzóta anyaghoz. A mintegy 100 növény telepítése során 60 m³ követ termeltek ki, a vizet számráhaton a Balatonból szállították. Az alapító korai halálával, azután az I. világháború idején,

(Folytatás az 5. oldalról.)

Zsolnay Vilmos a millennium (1896) alkalmából új máztechnikát fejlesztett ki, majd az úgynevezett eozin néven csodált, színváltó és -játszó mázfelületekkel világhírűvé tette a gyárat. Vilmos halála után fia, Miklós vette át a gyárat, s 1900–1910 között ő játszotta a vezérszerepet a gyárban, illetve a gyártásban. Ő hívta Pécsre többek között Rippl-Rónai Józsefet is. Ki kell emelni Apáti Abt Sándort a szecsesziós periódus művészeti munkájában, illetve szakaszában. Alkotásai, Pécs mint Európa kulturális fővárosa (2010) alkalmából kerültek a Zsolnay negyedbe.

A programunk következő része a Szent Péter és Pál székesegyház és altemplomának megtekintése volt. Maga a dóm 22 méter széles, belső terét diadalív osztja ketté, melynek hatását a sátoros főoltár külön is fokozza. Kápolnáiban Lotz Károly és Székely Bertalan világhírű faliképei láthatók. Az altemplomban van Janus Pannonius, a nagy humanista síremléke is. A bazilika szomszédságában megtekintettük a hétka-rejós kápolnát is, majd a város római kori elődje, Sopianae késő római ókeresztény temetőjéről halhattunk ismertetést.

A bazilika melletti Dóm téren megcso-dáltuk a püspöki palotát, majd a dzsámi, a megyeháza, a volt Nádor Szálló és a Széchenyi tér szobrai következtek. Megköszönve a kiváló idegenvezetést, ebéd után utunkat Szigetvár felé vettük, ahol megtekintettük a Magyar–Török Barátság parkot, melyben egyaránt megtalálható Szulejmán szultán, s az igazí, nemes hadvezér, a hazáért maroknyi seregével hősi halált halt Zrínyi Miklós szobra. Programunk sikeréhez hozzájárult Keszi László pécsi vezérigazgató úr is, akinek ezúton is köszönetet mondunk.

Augusztus 29-én délelőtt Nagykanizsán, zömünknek városában, rövid városnézésre került sor. A helyi idegenforgalmi hivatal vezetője, Bali Vera fogadta társaságunkat a városközpontban, a látványosan átépített

Erzsébet téren, amely a történelem során Erzsébet tér, Erzsébet tér, 1945 után Szabadság tér, majd a rendszerváltozás után ismét az Erzsébet tér nevet kapta. Napjainkban a közelmúltban felállított Erzsébet királyné impozáns szobrával is nyomatékosítja a XX. század eleji név igazságos jogfolytonosságát, visszazáraztatását. Az idegenvezetőnk tartalmas összefoglalót adott Nagykanizsa város több mint hét évszázados történetéről, kialakulásáról, a történelem viharaiiban való helytállásáról, a Batthyány család szerepéről,

Kovács Gyula medeshegyi birtokán

FOTÓ: IVÁNYI MIKLÓS

a polgárosodás folyamatáról, s fejlődésének alakulásáról napjainkig. Ezt követően – a séta során – a városban található jelentősebb műemlékekről, így nevezetes épületekről, valamint régi és új szobrokról kaptunk részletes tájékoztatást, sokunkban megerősítve, meglévő ilyen vonatkozású ismereteinket. Megköszönve a kedves „idegenvezetést”, a Márki vadászhatás felé indultunk társaságunkkal, ahol Pálkás Ákos erdészeti igazgató várta bennünket. Rövid ismertető után, igen szíves vendéglátásban volt részünk, melyet megköszönve, hangulatos beszélgetésekkel és a közeli sétákkal múltattuk az időt hazaindulásig.

Október 16-án szemerkélő esőben indult klubtagságunk – szép számban megjelven – Csácsbocsokra, a Zalaegerszegi

Erdészet területére, ahol az arborétum megtekintésére és hangulatos gesztenyesütésre készültünk. Az égiek kegyesen, az ottani erdész kollégák pedig kedvesen és felkészülten fogadták társaságunkat. Pintér Csaba erdészeti igazgató köszöntő szavai után Horváth László kerületvezető kolléga vezette az arborétumi sétát, bemutatva annak gazdag növényvilágát. A gesztenye sütése és fogyasztása közben Horváth Ferenc nyugalmazott gazdasági igazgató – vezérigazgató-helyettes saját gyümölcsfáiról „szüretelt” alapanyagból készített, finom pálinkáit is megköszönthattuk – kedves meglepetésként. Köszönet érte, és külön köszönet az egerszegi kollégáknak ezúton is, a már megszokott szíves vendéglátásunkért.

November 27-én délután, a Halis István Városi Könyvtárban, André Béla és Nagy László kollégáink – mint érintett egykori '56-os erdómérnök-hallgatók és forradalmi ifjak – aktív közreműködésével a „Vérnélküli forradalom – Sopron 1956” című filmet tekintettük meg. A film érzékletesen adta vissza azokat a dicső forradalmi napokat, amelyekben a soproni főiskolások – köztük a fenti kollégáink, különösen Nagy László, aki tevőleges résztvevő volt – máig köszönettel és nagyfokú elismeréssel emlegetett, kitüntetett, s egyértelműen meghatározó szerepet játszottak.

Nyugdíjasklubunk 2019. december 9-én, Nagykanizsán, a Honvéd Kaszinóban, a szokásos éves, hagyományos, összevont vállalati központi nyugdíjas-találkozón vett részt, ahol Kreiner Roland termelési igazgató, vezérigazgató-helyettes adott előjáróban ismertetést a vállalat aktuális helyzetéről, köszöntve egyben központi nyugdíjasainkat. Az adventi hangulatban töltött idő hamar eltelt, de már megszokott kedvessége sok-sok kellemes találkozásra, emlékek felidézésére adott ezúttal is alkalmat.

Ezúton is köszönet a részvénytársaság vezetőségének, hogy következetesen őrzik ezt a dicséretes szervezeti gesztust, hagyományt.

**Dr. Baráth László
Bodor György**

ERDÉSZARCOK

Az arborétum „hű öre”

Harmadik generációs erdész a családban, erdómérnök édesapja szintén a ZALAERDŐ Zrt. kötelékében dolgozott, bátyja faipari mérnök. Négy gyermek boldog édesapja – és a Csácsbocsoki Arborétum „hű öre” évtizedek óta, amelyért Zalaegerszeg Város Közgyűlése „Zalaegerszegért díj” kitüntetésben részesítette 2018-ban. Horváth Lászlóval nyugdíjba vonulása alkalmából beszélgettünk.

László Miskolcon született, gyermekkorában sokat költöztek: Szendrő, Rudabánya, Barcs, Kaszópusztá, Nagybjom is szolgáltak otthonul.

– *Legszebb gyermekkori éveimet Kaszópusztán és Nagybjomban töltöttem, mindig az erdő szélén laktunk, így nem csak a családi hagyományoknak, hanem a természet közelségének köszönhetően is korán tudtam, milyen hivatást szeretnék választani magamnak.*

A család 1965-ben Zalaegerszegre költözött, László a Zrínyi-gimnáziumban érett-

ségített, majd két évre Németországba ment nyelvet tanulni. Utána jelentkezett az egyetemre, de helyhiány miatt elutasították. Az akkori Műszaki Erdészetről kezdett dolgozni 1975 szeptemberében, mellette levelezőn végezte az erdészeti szakközépiskolát Szegeden, a kor követelményeinek megfelelően még egyszer letette az érettségi vizsgát, majd az erdészeti technikumban tanult Szegeden további egy évet. A Műszaki Erdészet után a Nekeresdi, majd a Zalacsányi Erdészetről dolgozott, ez utóbbiból vonult be katonának, majd az 1980-as leszerelésekor a Zalaegerszegi Erdészethez került. A következő évben kinevezték a csácsi kerületbe erdőművelő kerületvezető erdésznek.

– *Onnantól fogva ez a kerület hozzám tartozott, egészen a nyugdíjazásomig. Jelenleg 700 hektáros, amelynek szerves része a Csácsbocsoki Arborétum. Nagy büszkeséggel tölt el, hogy az arborétum tavaly megkapta a Zalai Hírlap által szervezett közönségsvázason a „Zala megye 7 csodája” címet. A szívem csücske, egy kis ékszerdoboz a kerületen belül. Minden évszakban sokan kíváncsiak rá, szerte az országból folyamatosan érkeznek a látogatók. Korábban az egyik bank alkalmazottai rendszeresen jöttek segíteni társadalmi munkában, jó pár növényt is köszönhetünk nekik, például a vérbükköt, a sárgalevelű, a szeldellelevelű és az oszlopos bükköt. A 83 hektáros terület laposabb részein mocsártölgyek, mocsárciprusok, míg magasabban tölgyesek, bükkös öktálalhatók. Sok védett fajjal is találkozhatunk. Nagyon örülök annak, hogy a helyi óvodás, általános és középiskolás csoportok is egyre többször jönnek ide kirándulni. Számos rendezvénynek adott helyet, amely szintén nagyon jó érzéssel tölt el: volt itt erdősznap, az Országos Erdészeti Egyesület különféle programjai és Pannónia Napok is. A 2011-es vándorgyűlés szakmai programjai közül az egyiknek szintén az arborétum adott helyet.*

A csácsi kerületet súlyosan érintette a 2000-es években kezdődött bükkpusztulás, amelynek felszámolása óriási feladattal rótt a bükkösöket kezelő erdészeinkre.

– *A kerület közel harmada, 200 hektár esett áldozatul. Természetes felújítással mentettük a menthetőket. Nagyon nehéz volt megélni, hogy a szemem láttára pusztul el az erdő, amelyet kezeltem, gondoztam. Most viszont nagyon jó érzés, hogy milyen*

sok szemet gyönyörködtető fiatalos van a kerületben. Az utódom, Vizlendvai Martin olyan örökséget kapott, amelyet kemény munkával lehet, és kell megőrizni. Bízom benne, hogy helytáll, nagyon okos, céltudatos fiatal kolléga.

Jó szívvel emlékezett vissza arra, hogy a jelenlegi kollégák közül milyen sokan töltötték nála gyakorlati idejüket.

– *Volt olyan időszak, hogy egyszerre 8–10 diákkal is foglalkoztam, kiadott tematika szerint dolgoztunk. Szívesen törődtem velük, számos élményt adtak nekem, és mindannyian valóban tanulni akartak, megismerni a gyakorlati módszereket.*

Horváth László

László 44 és fél éves munkaviszonya alatt mindvégig hivatásának tekintette ezt a szakmát, szívvel-lélekkel végezte a feladatait. Azt vallja, csupán azokból lehet jó szakember, akik hivatásuként fogják fel, nem csak egy munkahelynek tekintik, ezt másképp ugyanis nem lehet csinálni...

Saját bevallása szerint az erdőtől nem tud megválni. Mostanában több ideje van olvasni, leginkább a természethez közeli könyvek lapjait forgatja. Ha a fiatalabb kollégák segítségét kérik, nem mond nemet. Családjával rendszeresen kirándulnak, hol másutt, mint a rengetegben.

– *Három fiam van, László gitárművész és gitártanár, a középső, Dániel művelődésszervező és földrajz szakon végzett, de egy bankban tevékenykedik, József hidrogeológusként végzett, de ő sem a szakmájában dolgozik, hanem egy gyógyszergyártó cégnél. Lányom, Lilla 25 éves, születésétől fogva halmozottan sérült, elektromos kezeikkel közlekedik. Feleségem otthon ápolja, és rengeteget foglalkozik vele. Sokat küzdünk a képzéséért, mozgásfejlesztéséért. Csak a bal kezét tudja használni, de nagyon szépen színezt és fest, már volt kiállítása is. Így, hogy nyugdíjba mentem, jóval több időt tudok vele tölteni, mint eddig.*

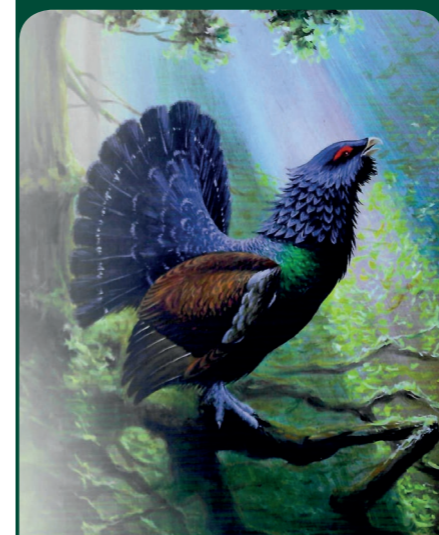
Horváth Lászlónak boldog, aktív nyugdíjas éveket, jó egészséget kívánunk!

Steyer Edina PR-előadó

FEISZT OTTÓ: FÉNYLŐ VADÁSZEMLEKÉK

Részlet prof. dr. Faragó Sándor DSc. ajánlójából: „A vadászemlékek – amelyekről e könyv szól – elsősorban a vadászok számára kedvesek, de a vadászemlékek olvasása bárkinek örömet okozhat, érdekes élményt jelenthet, aki szereti a természetet, az erdőt, a benne élő vadállományt. Egyben bepillantást nyerhet a hivatásos vadászok nem mindig könnyű mindennapi életébe, vadászati feladataiba.

Feiszt Ottó vadászketete élvezetes olvasmány lett, olyan előadómódban, amely láthatóvá, hallhatóvá, „szagolhatóvá” teszi a történeteket, benne élhetünk a tájban, a cselekményben, amely magával ragad, amely letehetetlen olvasmánnyá varázsolja a színes szókinccsel megírt oldalakat.”

Feiszt Ottó
FÉNYLŐ VADÁSZEMLEKÉK

Ahol tó van, ott hal is van, ahol pedig hal van, ott könnyen megjelenhetnek a vidrák is. Ezek a vicces kinézetű, játékos ragadozók általában mindenkinek mosolyt csalnak az arcára, kivéve a szigorú halastógazdákat.

Az európai vidra (*Lutra lutra*) a menyétfélék családjába tartozik, és nevével ellentétben Ázsiában és Észak-Afrikában is előfordul a halban gazdag tópartokon, holtágak, folyók és patakok mentén. A szabad természetben azonban ritkán látni, mert a Kárpát-medencében kizárólag éjszakai életet él. Magyarországon 1982 óta fokozottan védett faj. Fő tápláléka a hal és a kétélűek, de kagylókat, rovarokat, rákokat, ritkán madarakat is fogyaszt. A kisebb halakat már a vízben, úszás közben megeszi, a nagyobbakat a partra viszi. A 100–130 centiméter hosszú állatok 6–10 kilogrammot nyomnak, a kifejlett hímek a nőstényeknél nagyobbak, és nehezebbek is. Viszonylag sokáig, 15–20 évig is élhetnek.

ÁRAMVONALAS TEST

Általában magányosan tölti napjait, a párzási időszak és a kölykeik vezető nőstény kivételével. Évente csak egyszer szaporodik, a nőstények nagyon gondosan nevelik egy vagy két kölyküket, 10–13 hónapig kísérgetik, tanítgatják a fiatalokat. A vidra egész testfelépítése az úszáshoz, vízi életmódhoz alkalmazkodott. Az orra hegyétől a farka végéig áramvonalas, orr- és fülnyílásai zárhatók, feje lapított, ujjai között úszóhártya feszül. Bundája vörösesbarnás, mellén és hasán világosabb színű, rendkívül sűrű, tömött, vízszűrő, kiváló hőszigetelő. Szüksége is van erre, jelentős zsírréteg ugyanis nem védi a hidegtől.

ÁRULKODÓ NYOMOK

Vackát maga ássa, vagy üresen hagyott róka-, borzvárat foglal el. Szereti a víz fölé hajló fák tövét, a göcsörtös gyökerek közti részeket. Különösen kedveli, ha a kotorékban a víz alatt is nyílik bejárata. Napjai-

AZ ÉV EMLŐSE: A VIDRA

FOTÓ: VARGA GYÖRGY

nak nagy részében a vízparton, vackában pihen, máskor pedig vadászik és játszik. Nem alszik téli álmot.

Sokszor jóllakottan, játékból is halászik, ez a tulajdonsága teszi őt a halastavak „rémvévé”. Ellensége nemigen akad, leginkább a róka veszélyezteti. A tapasztalatlanabb, nem elég óvatos egyedek gyakran válnak közúti baleset áldozatává, de mérgezés miatt vagy csapdában elhullott állatokról is lehet hallani.

Nagyon szemfülesnek és korán kelőnek kell lenni ahhoz, hogy kicsit beleshessünk ezeknek a kecses mozgású ragadozóknak az életébe. Lakott, zavart területeken nem mutatkoznak, nappal sokszor csak az úszóhártyák lenyomatait találjuk a sáros talajon, vagy a hóban. Ezenkívül jellegzetes nyoma a kiálló tereptárgyakon (köveken, fűcsomón) hagyott zöldes-ragacsos, halpikkelyekkel, szálkákkal teli ürüléke, vagy a lerágott fejű haltetem is. Némi esélyünk van megpillantani szürkületben, teliholdas éjszakán, télen, hóban.

ÓRIÁS ÉS TÖRPE

A kevésbé kitartók és későn ébredők általában láthatnak vidrákat. A Budapesti Állatkertben a Brazíliában őshonos óriásvidrának (*Pteronura brasiliensis*) is láthatók. A faj legnagyobb példányai akár 30 kilogrammosra, és több mint 2 méteresre is megnőhetnek. Farkuk vége nem hengeresen keskenyedő, hanem lapított, és egymással hangos

füttyögő kiáltásokkal (is) kommunikálnak. Két másik érdekes képviselője is van a vidráknak. A Csendes-óceán északi partvidékén élő tengeri vidra (*Enhydra lutris*) a kemény héjú kagylókat a tengerfenékről felhozott kövekkel töri fel, vagyis eszközt használ. Ugyanez a faj a víz felszínén lebegve, a hátán alszik, és algákkal rögzíti magát, hogy ne sodorják el a hullámok. Ez a legsűrűbb bundájú állat, bőre egy négyzetcentiméterén 150 ezer szőrszál található. Az ázsiai kiskarmú vidra (*Aonyx cinerea*) a család törpeje, alig egy méteres, súlya 1–5 kilogramm. Az európai vidrával ellentétben 10–12 egyedből álló népes családi csoportokban élnek.

KÖZVETLEN KÖZELRŐL

Kellemes kirándulás keretében, Belső-Somogyban a Petesalmi Vidraparkban (www.stvsz.com) egészen közelről figyelhetjük meg a titokzatos ragadozókat, köztük több mentett egyedet is. Nemcsak a gyermekek, de a felnőttek számára is különös élmény a vidrák pajkos játékának megfigyelése. Európa legértékesebb menyétféle ragadozójának természetes élőhelyét, annak növény- és állatvilágát pedig tanósvény mutatja be.

Povics Noémi
erdeiskola-vezető

(Megjelent a *Mi Erdőnk* című újság 2015/3. számában)

AZ ÉV FÁJA 2020-BAN: A TATÁR JUHAR

A tatár juhart (*Acer tataricum*) választották a 2020-as Év fájának az Országos Erdészeti Egyesület által meghirdetett internetes szavazáson.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1996 óta minden évben megválasztja az év fáját. A kezdeményezés célja az adott őshonos fajjal kapcsolatos figyelemfelhívás, ismeretterjesztés mind az erdészeti szakemberek, mind a nagyközönség számára. 1996–2013 között az Év fája kuratóriuma döntött az év fájáról, 2013 óta az Év fája honlapon zajló nyílt online szavazás alapján derül ki a következő év nyertese.

A 2019 október végétől november vé-

gégig tartó szavazáson 5014 érvényes voks érkezett, amelyen a tatár juhar 2131 szavazattal nyerte el a címet, a második helyen 1472 szavazattal a kecskefűz (*Salix caprea*), a harmadik helyen 1411 szavazattal a rezgő nyár (*Populus tremula*) végzett.

A tatár juhar (*Acer tataricum*) a szappanfavrágúak (*Sapindales*) rendjébe és a szappanfafélék (*Sapindaceae*) családjába tartozó, a honfoglaló magyarok útvonalán elterjedt, általuk is ismert faj.

Jól viseli az éghajlati szélsőségeket, a talajtípus tekintetében sem válogatós, elsősorban méztűrő faj. Ritkán nő meg igazi „fa” termetűre, növekedése rendkívül lassú, de akár 2–300 éves korig is él. Kérge sima, sötétszürke színű. Levele tojásdad, vagy ritkábban gyengén karéjos alakú,

a levélszél fűrész. Virága lombfakadás után nyílik, virágzatát sok apró, fehér színű virág alkotja. Termése ikerlependék, a szárnyak egymással hegyesszöget zárnak be. A népnyelv feketegyűrű juharnak is nevezi.

Kis termete és lassú növekedése miatt faanyagának nincs erdőgazdasági jelentősége, általában tűzifaként értékesítik.

Forrás: oee.hu, novenyhatarozo.info, wikipedia.org

FOTÓ: OEE